

ZAKON O POSREDOVANJU U PRIVATNOM OSIGURANJU FBiH

Službene novine FBiH 12/05

I – OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se posredovanje u privatnom osiguranju, uslovi za obavljanje tih poslova, te nadzor nad njihovim obavljanjem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2 .

Vrste posredovanja

Posredovanje u privatnom osiguranju se obavlja u skladu sa ovim zakonom preko zastupnika u osiguranju i preko brokera u osiguranju.

Društvo za osiguranje (u daljnjem tekstu: društvo) ne može u Federaciji obavljati djelatnosti neposrednog osiguranja ili djelatnosti reosiguranja preko posrednika u osiguranju koji nisu registrovani u skladu sa ovim zakonom. Raspodjela rizika osiguranja kao i poslova zaposlenih u osiguranju između društava, čak i ako im se za pribavljanje klijenata daje naknada, neće se smatrati posredovanjem prema odredbama ovog zakona.

Član 3.

Registrowanje

Posrednici u osiguranju moraju biti registrovani u posebnom registru, koji vodi Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija za nadzor), na način kako je određeno u čl. 7. i 9. ovog zakona. Posrednici u osiguranju ne mogu obavljati poslove osiguranja ako nisu registrovani u skladu sa ovim zakonom.

Registrowanje posrednika u osiguranju kod Agencije za nadzor važi u cijeloj Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH). Posrednik u osiguranju registrovan u Federaciji može pružati usluge u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: RS) isključivo preko organizacione jedinice u RS, u skladu sa ovim zakonom.

Član 4.

Rad posrednika u osiguranju registrovanih u Federaciji u RS

Svaki posrednik u osiguranju koji je registrovan u Federaciji, a koji po prvi put namjerava da obavlja poslove u RS preko organizacione jedinice, prvo će u pisanoj formi obavjestiti Agenciju za nadzor i dati osnovne podatke o predstavniku posrednika u osiguranju iz Federacije u RS. Predstavnik posrednika u osiguranju iz Federacije predstavlja tog posrednika u osiguranju kod Agencije za nadzor osiguranja Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Agencija za nadzor RS) i drugih organa u RS.

U roku od 30 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1. ovog člana, Agencija za nadzor u pisanoj formi obavijestava Agenciju za nadzor RS o namjeri posrednika u osiguranju, o činjenici da je registrovan i o imenu predstavnika posrednika u osiguranju u RS.

Posrednik u osiguranju iz Federacije može početi sa poslovanjem preko organizacione jedinice poslije isteka roka od 30 dana od dana kada mu je Agencija za nadzor u pisanoj formi saopštila da je obavijestila Agenciju za nadzor RS, u skladu sa stavom 2. ovog člana, ili poslije isteka roka od 60

dana od dana podnošenja obavještenja navedenog u stavu 1. ovog člana, ili poslije osnivanja podružnice u RS, u zavisnosti koje bude prije.

Podružnica posrednika u osiguranju iz Federacije koji posluje u RS osniva se u skladu sa Zakonom o preduzećima RS.

Član 5.

Rad posrednika u osiguranju registrovanih u RS u Federaciji

Svaki posrednik u osiguranju koji je registrovan u RS, a koji po prvi put namjerava da obavlja poslove u Federaciji preko organizacione jedinice, prvo u pisanoj formi obavještava Agenciju za nadzor RS i daje osnovne podatke o predstavniku posrednika u osiguranju iz RS u Federaciji. Predstavnik posrednika u osiguranju iz RS predstavlja svog posrednika u osiguranju kod Agencije za nadzor i drugih organa u Federaciji.

U roku od 30 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1. ovog člana, Agencija za nadzor RS u pisanoj formi obavještava Agenciju za nadzor o namjeri posrednika u osiguranju, o činjenici da je registrovan i o imenu predstavnika posrednika u osiguranju u Federaciji.

Posrednik u osiguranju iz RS može početi sa poslovanjem preko organizacione jedinice poslije isteka roka od 30 dana od dana kada mu je Agencija za nadzor RS u pisanoj formi saopštila da je obavijestila Agenciju za nadzor, u skladu sa stavom 2. ovog člana, ili poslije isteka roka od 60 dana od dana podnošenja obavještenja navedenog u stavu 1. ovog člana, ili poslije osnivanja podružnice u Federaciji, u zavisnosti koje bude prije.

Podružnica posrednika u osiguranju iz RS koji posluje u Federaciji osniva se u skladu sa Zakonom o privrednim društvima («Službene novine Federacije BiH», br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 i 29/03»)

II - ZASTUPNIK U OSIGURANJU

Član 6.

Opšte odredbe

Zastupnik u osiguranju je pravno ili fizičko lice koje obavlja profesionalnu djelatnost, prema jednom ili više ugovora ili ovlaštenja kojima je dobio uputstvo ili pravo da djeluje u ime i za račun, ili samo za račun, jednog ili više društava. Zastupnik u osiguranju ima isključivi profesionalni cilj da pokreće, predlaže i izvršava pripremne radove do zaključenja ili da zaključuje ugovore o osiguranju. Zastupnik u osiguranju može pomagati u primjeni ili izvršenju ugovora, a posebno u slučaju odštetnog zahtjeva. Zastupnik u osiguranju može pružati i savjetodavne usluge, u skladu sa posebnim odredbama pojedinačnih ugovora sa osiguranikom, tokom perioda pokrića osiguranjem. Zastupnik u osiguranju samostalno obavlja djelatnost.

Ugovor između društva i zastupnika u osiguranju mora biti zaključen u pisanoj formi, a primjerak ugovora o zastupništvu društvo mora dostaviti Agenciji za nadzor.

Društvo ima obavezu da odmah u pisanoj formi obavijesti Agenciju za nadzor o raskidu ugovora o zastupništvu, bez obzira na razlog raskida.

Društvo, obavještenje o raskidu ili isteku ugovora o zastupništvu, objavljuje u dva uzastopna izdanja dnevnih novina većeg tiraža, koja se izdaju na području u kojem posluje zastupnik u osiguranju.

Član 7.

Registrowanje

Društvo za zastupanje u osiguranju osniva se kao dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje pravni položaj privrednog društva, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drugačije uređena.

Da bi zastupnik u osiguranju mogao da obavlja svoju djelatnost u Federaciji obavezan je da se registruje u posebnom registru zastupnika u osiguranju, koji vodi Agencija za nadzor. Registar sadrži dva podregistra i to: podregistar sa imenima zastupnika u osiguranju koji su registrovani u Federaciji i podregistar sa imenima zastupnika u osiguranju koji su registrovani u RS i koji pružaju usluge osiguranja u Federaciji preko organizacione jedinice u Federaciji. Društvo za zastupanje u osiguranju, mora biti registrovano u posebnom registru društava za zastupanje u osiguranju, koji vodi Agencija za nadzor. Registar je podijeljen na podregistre po istom principu koji je predviđen za zastupnike u osiguranju. Društvo za zastupanje u osiguranju mora postaviti ovlaštenog zastupnika, koji je registriran kao zastupnik u osiguranju.

Zastupnici u osiguranju plaćaju godišnju naknadu i taksu za registrowanje, u skladu sa propisima koje donosi Agencija za nadzor.

Za upis u registar zastupnika u osiguranju, uz zahtjev za registrowanje kod Agencije za nadzor, podnosilac zahtjeva mora priložiti slijedeće :

1) uvjerenje o položenom stručnom ispitu za poslove posredovanja. Pravila polaganja stručnog ispita propisuje Agencija za nadzor u skladu sa stavom 1. alineja 1. člana 11. ovog zakona;

2) dokaz da ima najmanje srednju stručnu spremu i da ima najmanje jednogodišnje iskustvo iz područja poslova osiguranja;

3) potvrdu kojom dokazuje da podnosilac zahtjeva nije pod sudskim nadzorom ili staranjem;

4) dokumente koji potvrđuju da podnosilac zahtjeva posjeduje određeno stručno znanje i profesionalnu sposobnost. Ti dokumenti će dokazivati da je podnosilac zahtjeva obavljao djelatnost zastupnika u osiguranju ili brokera u osiguranju u BiH ili nekoj zemlji članici Evropske unije ako je:

- četiri uzastopne godine samostalno obavljao djelatnost ili kao rukovodilac društva, ili kada podnosilac zahtjeva može dokazati da je najmanje tri godine radio sa jednim ili više zastupnika ili posrednika u osiguranju ili sa jednim ili više društava, ili

- dvije uzastopne godine samostalno obavljao djelatnost ili kad podnosilac zahtjeva dokaže da je obavljao funkcije u službi jednog ili više posrednika ili zastupnika u osiguranju ili u jednom ili više društava, ili

- jednu godinu samostalno obavljao djelatnost ili u svojstvu rukovodioca društva ili kada podnosilac zahtjeva dokaže da je za predmetnu djelatnost stekao prethodno obrazovanje, što se dokazuje potvrdom koja je službeno priznata od strane države ili za koju nadležno tijelo smatra da u potpunosti zadovoljava njegove zahtjeve.

Za podnosioca zahtjeva smatra se da je vodio djelatnost u svojstvu rukovodioca, u smislu ovog člana, kada je obavljao odgovarajuću djelatnost:

- kao rukovodilac nekog društva ili rukovodilac podružnice nekog društva, ili

- kao zamjenik rukovodioca nekog društva ili kao njegov ovlašten zastupnik, ako je taj položaj uključivao odgovornost jednaku odgovornosti rukovodioca kojeg predstavlja.

Za podnosioca zahtjeva smatra se da je obavljao djelatnost u svojstvu rukovodioca, u smislu ovog člana, kada su njegove dužnosti u tom društvu uključivale rukovođenje zastupnicima u osiguranju ili vršenje nadzora nad njihovim radom. Poslovi moraju uključivati odgovornost u pogledu pribavljanja, zaključivanja, obrade i izvršavanja ugovora o osiguranju. Obavljanje djelatnosti koja je u pitanju ne smije biti prekinuto više od 10 godina prije datuma kada se podnosi zahtjev za registrovanje.

Dokumenti iz tač. 3. i 4. stava 4. ovog člana neće biti prihvaćeni ako su stariji od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja društvu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, moraju se priložiti slijedeći dokumenti:

- 1) osnivački akt;
- 2) statut koji mora sadržavati elemente propisane u skladu sa odredbama zakona koji uređuju pravni položaj privrednog društva, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drugačije uređena ;
- 3) dokaz banke o uplati temeljnog kapitala;
- 4) spisak dioničara;
- 5) poslovni plan društva;
- 6) dokaz o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva.

Registrovanje se vrši na period od dvije godine. Zastupnik u osiguranju će ponovo podnijeti sve dokumente navedene u ovom članu u roku od 30 dana prije dana isteka roka od dvije godine za koji se posjeduje registracija. Za registrovanje će se smatrati da ostaje na snazi osim ako:

- a) zastupnik u osiguranju propusti da podnese dokumente ponovo, u skladu sa ovim stavom; ili
- b) podneseni dokumenti pokažu da podnosilac zahtjeva više nije lice podobno da djeluje kao zastupnik u osiguranju.

Agencija za nadzor će u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva i dokumenata, donijeti rješenje kojim odlučuje o zahtjevu ili tražiti ispravku ili dopunu zahtjeva.

III – BROKER U OSIGURANJU

Član 8.

Opšte odredbe

Brokersko društvo u osiguranju osniva se kao dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje pravni položaj privrednog društva, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drugačije uređena.

Broker u osiguranju je pravno ili fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnosti, čiji je isključivi profesionalni cilj da u ime osiguranika, u pogledu osiguranja ili reosiguranja rizika, dovede u vezu lica koja traže osiguranje ili reosiguranje i društva za osiguranje ili reosiguranje, da obavlja pripremne radove za zaključenje ugovora o osiguranju ili reosiguranju, i ukoliko je ugovoreno, pomaže pri obradi i izvršenju tih ugovora, a naročito u slučaju odštetnog zahtjeva. Broker u osiguranju prima proviziju od društva i djeluje uz potpunu slobodu u pogledu izbora društva.

Član 9.

Registrowanje

Broker u osiguranju za obavljanje svoje djelatnosti mora biti registrovan u posebnom registru za brokere u osiguranju, koji vodi Agencija za nadzor. Registar sadrži dva podregistra i to: podregistar sa imenima brokera u osiguranju koji su registrovani u Federaciji i podregistar sa imenima brokera u osiguranju koji su registrovani u RS i koji pružaju usluge osiguranja u Federaciji preko organizacione jedinice u Federaciji. Brokerska društva u osiguranju, moraju biti registrovana u posebnom registru brokerskih društava u osiguranju, koji vodi Agencija za nadzor i koji je podijeljen na podregistre, po istom principu koji je predviđen za pojedinačne brokere u osiguranju. Brokerska društva u osiguranju moraju postaviti ovlaštenog zastupnika koji je registrovani broker u osiguranju.

Fizičko lice koje se želi registrovati kod Agencije za nadzor, kao broker u osiguranju, uz zahtjev mora priložiti dokumente navedene u članu 7. ovog zakona.

Da bi se registrovalo, brokersko društvo u osiguranju Agenciji za nadzor uz zahtjev podnosi slijedeće dokumente:

- 1) statut koji mora sadržavati elemente propisane u skladu sa odredbama zakona koji uređuju pravni položaj privrednog društva, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drugačije uređena ;
- 2) dokaz da podnosilac zahtjeva ima deponovana sredstva u iznosu 200.000,00 KM u cilju obavljanja djelatnosti;
- 3) zahtjevi pod tač. 1) i 2) ovog stava ne odnose se na fizička lica;
- 4) dokumente koji dokazuju da je podnosilac zahtjeva osiguran od profesionalne odgovornosti u slučaju greške ili propusta sa minimalnim pokrićem u iznosu 400.000,00 KM. Navedeni ugovor o osiguranju mora pokrivati period jednak registraciji društva za posredovanje u osiguranju uvećan za jedan mjesec;
- 5) dokument kojim dokazuje da je direktor brokerskog društva u osiguranju registrovan kao broker u osiguranju, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Brokери u osiguranju plaćaju godišnju naknadu i taksu za registrovanje, kako se odredi propisima koje donese Agencija za nadzor.

Registrowanje se vrši na period od dvije godine. Broker osiguranja će ponovo podnijeti sve dokumente navedene u ovom članu u roku od 30 dana prije dana isteka roka od dvije godine za koji se posjeduje registracija.

Za registrovanje će se smatrati da ostaje na snazi osim ako:

- a) broker u osiguranju propusti da ponovo podnese dokumente, predviđene ovim članom i
- b) podneseni dokumenti pokažu da podnosilac zahtjeva više nije lice podobno da djeluje kao broker u osiguranju.

Pored zahtjeva iz ovog člana broker u osiguranju ako je fizičko lice, mora imati blokiranu imovinu u iznosu od 200.000,00 KM radi dobrog izvršavanja njegovih djelatnosti. Podnosilac zahtjeva mora dodatno podnijeti dokumente koji potvrđuju da ima važeće osiguranje od profesionalne odgovornosti u slučaju greške ili propusta.

Ugovarači osiguranja imaju privilegiju nad blokiranom imovinom, koja ima prednost ispred bilo koje druge opšte ili posebne privilegije. Načini na koje se ta imovina blokira, kao i sve neophodne

pojediniosti za rad osiguranja od profesionalne odgovornosti brokera u osiguranju se uređuju Pravilnikom o regulisanju blokiranja imovine i osiguranja odgovornosti brokera u osiguranju koji donosi Agencija za nadzor.

Sve iznose koje društvo plati brokeru u osiguranju za račun osiguranika, broker u osiguranju će držati na posebnom računu. Taj račun se neće koristiti za isplatu bilo kojih drugih povjerilaca brokera u osiguranju. U slučaju nesolventnosti brokera u osiguranju, iznosi koji se drže na posebnom računu će se prvenstveno iskoristiti za isplatu svih neizmirenih iznosa koje broker u osiguranju duguje svojim klijentima za neplaćene odštete osiguranja.

Agencija za nadzor će u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva i dokumenata donijeti rješenje kojim odlučuje o zahtjevu ili tražiti ispravku ili dopunu zahtjeva.

Član 10.

Opšte obaveze

Broker u osiguranju je obavezan slijedeće:

1) voditi i na zahtjev Agencije za nadzor dostaviti knjige, računovodstvenu dokumentaciju i ostale potrebne dokumente koji dokazuju i objašnjavaju sve transakcije izvršene u toku djelatnosti, uključujući i sve pojediniosti koje se odnose na zaključene police osiguranja i sve dogovore sa osiguranicima;

2) ispuniti sve zahtjeve Agencije za nadzor u pogledu izvještavanja i vođenja posla. U prvom tromjesečju svake godine, počev od 1. januara one godine koja dolazi neposredno nakon registrovanja, broker u osiguranju će, bilo da je fizičko ili pravno lice, podnositi Agenciji za nadzor podatke i detaljne izvještaje o rasporedu svojih djelatnosti, tokom prethodne godine u odnosu na pojedina društva;

3) broker u osiguranju je pravno i ekonomski nezavisan u pogledu društva. Na zahtjev, broker u osiguranju mora licima koja traže usluge osiguranja ili reosiguranja dati obavještenje o svakoj pravnoj ili finansijskoj zavisnosti od nekog društva za osiguranje ili reosiguranje, uključujući svako posjedovanje udjela ili dionica u tim društvima, a koji bi mogao uticati na njegovu slobodu odabira društva za osiguranje ili reosiguranje za plasiranje rizika.

IV - NADZOR NAD POSREDNICIMA U OSIGURANJU

Član 11.

Agencija za nadzor propisuje:

- uslove za dobijanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju u skladu sa ovim zakonom;

- pravila o vođenju registra, podacima koji se upisuju u te registre i način javnog pristupa tim registrima.

Član 12.

Nadzor nad poslovanjem posrednika u osiguranju obavlja Agencija za nadzor.

Član 13.

U cilju osiguravanja podataka za obavljanje nadzora nad poslovanjem, posrednici u osiguranju obavezni su Agenciji za nadzor dostavljati podatke u obimu, na način i u rokovima kako Agencija za nadzor provedbenim propisima odredi.

Agencija za nadzor može obaviti nadzor uvidom u podatke iz stava 1. ovog člana i u poslovnim prostorijama posrednika u osiguranju.

Član 14.

Agencija za nadzor može ukinuti rješenje o odobrenju za rad:

- fizičkom ili pravnom licu registrovanom za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju ako prestane ispunjavati jedan od uslova iz člana 7. ovog zakona;
- fizičkom ili pravnom licu registrovanom za obavljanje poslova brokera u osiguranju ako prestane ispunjavati jedan od uslova iz člana 9. ovog zakona;
- ako je poslovanjem posrednika u osiguranju ugrožen interes osiguranika ili je utvrđeno nepoštivanje zakona ili drugih propisa.

Član 15.

Rješenje Agencije za nadzor iz čl. 7., 9. i 14. ovog zakona je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor tužbom kod nadležnog suda.

V – KRIVIČNE ODREDBE

Član 16.

Krivične odredbe

Kaznom zatvora od 90 dana do dvije godine i novčanom kaznom do iznosa od 10.000,00 KM kaznit će se:

- posrednik u osiguranju koji obavlja poslove posredovanja u osiguranju bez rješenja o odobrenju za rad iz čl. 7. i 9. ovog zakona;
- zastupnik u osiguranju koji zaključi ugovor o osiguranju u ime i za račun društva sa kojim je istekao ugovor o zastupništvu iz člana 6. ovog zakona. U ovom slučaju društvo se ne može pozvati na raskid ugovora o zastupništvu protiv osiguranika;
- odgovorno lice društva koje svjesno angažuje kao zastupnika u osiguranju lice koje kod Agencije za nadzor nije registrovano kao zastupnik u osiguranju, i/ili koje Agenciji za nadzor nije podnijelo ugovor o zastupništvu iz člana 6. ovog zakona.

VI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

Agencija za nadzor će donijeti provedbene akte u skladu sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 18.

Svi postojeći posrednici u privatnom osiguranju dužni su da se registruju kod Agencije za nadzor i usklade svoje poslovanje u skladu sa ovim zakonom u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 19.

Ovaj zakon stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u «Službenim novinama Federacije BiH».